

ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ 2022-2027 Г. В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

ПРОТОКОЛ

от среща с представители на заинтересованите страни в ИБРБУ,

проведена на 21 април 2023 г.

(Хибридна среща - проведена онлайн чрез платформата Zoom

и присъствено в хотел „Рамада“, гр. Пловдив)

В присъствената среща участваха 39, а в онлайн срещата участваха 41 представители на заинтересованите страни от следните институции: Главна дирекция "Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях" към Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, „Южноцентрално държавно предприятие“ – Смолян, „Югоизточно държавно предприятие“ – Сливен, „Напоителни системи“ ЕАД – Клон „Тополница“, „Напоителни системи“ ЕАД – Клон „Марица“, Предприятие „Язовири и каскади“ - Национална електрическа компания (НЕК) ЕАД, Предприятие ВЕЦ - НЕК ЕАД, Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ - Пловдив, Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ – Хасково, ВиК ЕООД - Пловдив, „Неохим“ АД, Областна администрация Пазарджик, Областна администрация Пловдив, Областна администрация Ямбол, Община Асеновград, Община Карлово, Община Мирково, Община Пазарджик, Община Пловдив, Община Първомай, Община Септември, Община Смолян, Община Харманли, Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" (РДПБЗН) - Пазарджик, РДПБЗН Пловдив, РДПБЗН Сливен, РДПБЗН Смолян, РДПБЗН Стара Загора, РДПБЗН Хасково, РДПБЗН Ямбол, РИОСВ – София, Министерство на околната среда и водите, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, HR Wallingford, Световна банка, „ПЮНАЙТЕД“ ЕООД.

Срещата беше открита от **г-н Васил Узунов, директор на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“**. Той поздрави присъстващите и изрази задоволство от големия интерес към провеждащите се обществени консултации. В обръщението си към

участниците г-н Узунов подчерта, че Плана за управление на риска от наводнения, също както и Плана за управление на речните басейни, е много важен стратегически документ. Това са двата инструмента, определящи рамката на политиките, изпълнявани в тази област за следващите 6 години, подчерта директорът на БДИБР. Той уведоми участниците, че тази среща е първата за БД „Източнобеломорски район“ и предстоят още 5 онлайн срещи за този район за басейново управление. Г-н Узунов призова за активно участие на заинтересованите страни в обществените консултации и изрази надежда срещите да са полезни за всички участници.

Г-н Дейвид Рамсботъм, водещ експерт от екипа на Международната банка за възстановяване и развитие, представи основните етапи от разработването на ПУРН и Програмата от мерки. Той отбеляза, че прилагането на Директива 2007/60/ЕС относно оценката и управлението на риска от наводнения, е насочено към това да се предотвратят или намалят неблагоприятните последици от наводненията върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Разработените проекти на Планове за управление на риска от наводнения за Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски район за басейново управление следват изискванията на Директивата и необходимия тристепенен подход. Първият етап от този подход е разработване на Предварителна оценка на риска от наводнения (ПОРН) за всеки район на басейново управление. Вторият етап е свързан с разработването на карти на заплахата и риска от наводнения (КЗРН). Третият етап представлява разработване на Планове за управление на риска от наводнения, включително и програма от мерки (ПоМ) към тях. Етапите се преразглеждат циклично на всеки 6 (шест) години, съобразно изискванията на Директивата за наводненията.

Г-н Рамсботъм обърна внимание, че първият цикъл на ПУРН, изготвен през 2016, разглежда наводнения с речни, морски и инфраструктурни източници (разрушаване на язовирни стени). Той обхваща периода 2016-2021. Вторият цикъл на ПУРН обхваща периода от 2022 до 2027 г, като в него допълнително са разгледани дъждовни градски (равнинни) наводнения и дъждовни внезапни (поройни) наводнения.

При разглеждането на първия етап от тристепенния подход беше подчертано, че актуализацията на ПОРН във втория цикъл на прилагане на Директивата за наводненията надгражда и подобрява резултатите от първия цикъл чрез изпълняване на няколко важни стъпки. Тези стъпки са: актуализиране на базата данни за минали наводнения за всеки район със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН); създаване на подход за оценка на други типове наводнения, включително дъждовни (в градска среда), които в исторически план са причинили значителни щети в България; актуализиране на базите данни за експозицията и елементите на риск (сгради, инфраструктура); отчитане на

влиянието на климатичните промени върху всички типове наводнения; актуализиране на критериите и праговете за определяне на наводненията със значителни неблагоприятни последици; преразглеждане на съществуващите и идентифициране на нови РЗПРН; създаване на паспорти на РЗПРН, които обобщават полезна информация за всеки район, свързана не само с риска от наводнения, но и с бъдещо развитие на територията, включително изменението на климата и устройствените планове.

В етапа на ПОРН са определени общо 127 РЗПРН: в Басейнова дирекция „Дунавски район“ - 35 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ - 41 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Черноморски район“ - 34 РЗПРН; в Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ - 17 РЗПРН.

На втория етап от процеса по актуализация са картирани заплахата и риска за всички РЗПРН. Има подобрения, поради наличието на повече информация и анализите, които са извършени понастоящем са по-добри, в сравнение с предходния период. Картите на заплахата показват обхвата и дълбочината на заливане, скорост на течението и ниво на заплахата. Картите на риска показват неблагоприятните последици от наводненията, като комбинират обхвата на заливане при дадена вероятност за настъпване и елементите на риска. Картите са разработени на базата на актуализирана методика, която надгражда и подобрява тази от първия цикъл в следните аспекти: въвеждане на методи за моделиране на нови типове наводнения като дъждовни наводнения в градска среда („дъждовни градски“) и дъждовни внезапни наводнения („дъждовни поройни“), както и морски наводнения; актуализиране на оразмерителните максимални валежи и водни количества от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ), която се използва за разработването на хидрографи на високите води; използване на нови, по-точни, цифрови модели на терена; използване на нестационарни 2D хидравлични модели за всички типове наводнения, което позволява всеки РЗПРН да се раздели на по-малки участъци и да се изчисли дълбочината и скоростта за всеки един от тях; оценка на заплахата и риска от наводнения за два сценария на изменение на климата; актуализация на метода за оценка на уязвимостта и риска от наводнения, включвайки допълнителни метрики; оценката на риска дава възможност за класиране на РЗПРН по степен на риска (ниска, средна и висока степен на риск).

Г-н Рамсботъм разгледа и типовете КЗРН. Картите на заплахата са общо 6 типа: карти за обхват на заливане (5%, 1%, 0.1%); дълбочина на заливане (5%, 1%, 0.1%); ниво на заплахата (5%, 1%, 0.1%); дълбочина и скорост на течението (5%, 1%, 0.1%); максимална несигурност (1%); климатични промени (1%). Картите на риска са за 5%, 1%, 0.1%. Общо 17 карти за РЗПРН при един източник на наводнение.

Картите на риска от наводнения показват последиците от наводненията. Те са оцветени в различни цветове според вида земеползване – смесени жилищни райони, комунална, транспортна и техническа инфраструктура, индустрия, места за спорт и отдих, обработваеми земи и зелени територии, посочени в легенда на всеки картен лист. Обхватът на заливане се комбинира със земеползването, в резултат на което се определят последиците. Моделът също изчислява и броя хора, които са засегнати от наводнението. В легендата е показана и друга информация, като защитени зони и обекти от критичната инфраструктура – болници, летища и т.н

За изчисляването на общите икономически щети се използва коефициент на щетите, спрямо дълбочината на заливане, който се умножава по максималния размер на щетите, които се очаква да възникнат. Това се прилага в отделните участъци на заливната равнина, според видовете земеползване. В допълнение са изготвени таблици за уязвимостта от наводнения.

Г-н Рамсботъм спомена и за разработената уеб платформа за преглед на резултатите от КЗРН.

Рискът е оценен количествено въз основа на очакваните годишни икономически щети и очаквания брой засегнати хора, представени под формата на средногодишни стойности. Получените стойности са големи, което дава представа за мащаба на проблема. Общо за страната очакваните щети са 114 млн. лв. на година и близо 137 000 засегнати жители на година от наводнения.

Друг резултат от картирането е обща таблица, която степенува нивото на риск в РЗПРН. В нея са включени следните елементи: икономическите щети, засегнати жители, екологично въздействие, замърсяване, засегнато културно наследство и критична инфраструктура. Всички тези фактори/елементи се събират, така че да се направи обща оценка и да се степенува нивото на риска. В РЗПРН с най – висок риск от наводнения, изпълнителят се е опитал да разбере къде са основните зони на риск, така че при разработването на плановете да са обхванати всички райони с най – големи въздействия, т.к. ако се прилага стандартен процес могат да се пропуснат някои важни зони.

Г-н Рамсботъм разгледа методиката за разработване на ПоМ. В подготвителния етап са включени три стъпки. Първата включва анализ на входната информация, в която влизат заключенията от 1-ви цикъл на ПУРН, ПОРН от втория цикъл с актуализиран списък на РЗПРН, картите от втория цикъл и Анализ на заливните равнини. Втората стъпка включва избор на мерки от актуализирания национален каталог от мерки, предоставящ списък с подходящи за разработването на ПоМ. Каталогът се основава на първия цикъл, но е рационализиран и някои отделни мерки са комбинирани в едно.

Нивото на което се работи, налага мерките да се дефинират в относително по-общ вид без да се навлиза във всеки малък проблем на локално ниво. Третата стъпка включва прилагане на методиките – Методика за приоритети и цели и Методика за оценка и приоритизация на мерките (АРП/МКА). Двата анализа са използвани за всяка една мярка, с цел да се оправдае разходването на средства за нея. Ако ползите са малки се счита, че разходването на финансов ресурс не е оправдано, каза г-н Рамсботъм и по тази причина не са включени.

Подходът за изготвяне на ПоМ се състои от три стъпки. Първата стъпка е преглед на мерките от 1-ви цикъл на ПУРН и пренасяне на мерки към втория. Втората стъпка е добавяне на нови мерки, включително в ново идентифицираните РЗПРН. Последната стъпка представлява остойностяване, оценка на мерките използвайки Анализа разходи - ползи (АРП) и Мултикритериен анализ (МКА) и тяхната приоритизация.

Анализът на заливните равнини е дейност, извън самите плановете, но е важна стъпка, защото когато има зона на заливане, много често решението е извън самия РЗПРН – например чрез водозадържане в самия водосбор нагоре по течението. Целта на анализа е да се разгледат заливните равнини нагоре по течението и да се прецени дали те имат потенциал за водозадържане, което да намали риска от наводнения по – надолу в РЗПРН. Първо е разгледан потенциалът за намаляване на риска чрез водозадържане, т.е какви обеми могат да се задържат, но също така и наличието на ограничения. Например ако в заливната равнина нагоре по течението има множество населени места, макар сама по себе си мярката да се явява подходяща, това би означавало заливане на тези места. Когато ограниченията са значителни потенциалът за водозадържане се счита за малък.

Според представителя на HRWallingford, това е важна стъпка, описваща „липсващата връзка“ между РЗПРН и водосборите на реките. Г-н Рамсботъм призова да се мисли за природосъобразни мерки нагоре по течението от засегнати населени места, така че да се ограничат усилията и дейностите, които да се извършват в самите РЗПРН.

Презентацията продължи с категоризацията на мерките съобразно каталога.

Неструктурни мерки – мерки, които нямат пряко въздействие върху хидравличните параметри, наводненията и околната среда, например системи за ранно предупреждение и планиране в извънредни ситуации. Тези мерки могат да имат голям ефект за намаляване на самите въздействия, но не променят параметрите на течението.

Структурни мерки - мерки, които имат пряко въздействие върху хидравличните параметри, наводненията и околната среда, например защитни съоръжения и водозадържане. Структурните мерки се делят на четири групи: зелени мерки – не

включват твърди инженерни решения, използва се естествената среда; сиво-зелени мерки – комбинация от твърди (диги, насипи, бетонни съоръжения) и меки инженерни решения; меки мерки – допълнение на зелени компоненти към съществуващи сиви структурни мерки при тяхната реконструкция и сиви мерки – твърди инженерни решения.

Г-н Рамсботъм обобщил, че каталогът от мерки включва данни за самите мерки, посочени са категорията и описанието на съответната мярка, както и разходите, и отговорните институции. Има коментар относно времето за изпълнение, както и до каква степен съответна мярка може да бъде адаптирана спрямо климатичните промени. Показани са ползи от мярката и как могат да се ползват индикатори за проследяване на напредъка. Множеството ползи също са разгледани, т.е. ако не се намалява само рискът от наводнения, а има и други допълнителни ползи за обществеността. Разгледана е и връзката с Рамковата директива за водите.

По отношение на приоритетите и целите за намаляване на риска от наводнения, които се изискват в съответствие с Директивата за наводненията, г-н Рамсботъм коментира, че са преразгледани тези от първия цикъл. Приоритетите остават почти същите, а по отношение на целите има някои допълнения. Разгледани са най-честите проблеми, с оглед на наводненията в България, вкл. документираните наводнения в актуализираните предварителни оценки. Идеята е да се видят проблемите с преки и непреки връзки към приоритетите и целите, което е отразено в матрицата, която г-н Рамсботъм представи. Представен бе и окончателният списък с приоритети и цели.

Следващата стъпка е разработването на Програмата от мерки (ПоМ), която е основната част на ПУРН, тъй като посредством нея се постигат целите и приоритетите на плана. Програмата от мерки цели подбор на подходящи мерки с най-добро съотношение на ползите спрямо разходите. Той отбеляза няколко типа мерки в ПУРН. Първият тип са хоризонтални – такива, които са приложими за множество РЗПРН. Те са основно „неструктурни“ мерки, които бяха споменати преди това, сред тях е поддържането на проводимостта на речните легла. Характерна особеност, съществена за управлението на риска от наводнения в България е, че в много населени места речните корита са разширени, така че да проведат високите води и по-този начин да способстват за намаляване на негативния ефект от наводнението. Това е мярка, която се използва в цял свят, но при разширяване на речно корито се създават условия за отлагане на седименти/наносни отложения при ниски и средни води, което води и до развитие на растителност, така че поддържането на речното корито е много важно. Разгледаната хоризонтална мярка се прилага предимно в населени места

Например, мярката свързана с повишаване на осведомеността, включва редица дейности – обществени срещи, разпространение на брошури, информация в медиите и т.н. така, че списъкът с мерки е по – къс в каталога, но това предполага по-добра гъвкавост, с оглед на това какво е включено в съответна мярка. Разгледани са мерките от първия цикъл и се констатира, че повечето от тях се изпълняват. Например при планирането на земеползването и контрола на устройство на територията, идеята е да се извършва ново строителство, без то да е засегнато от наводнения и да увеличава риска. Това е мярка, свързана с дейности на национално, регионално и локално ниво. На национално ниво могат да се разработят насоки как да се отчитат наводненията при ново строителство, които да се прилагат на регионално и локално ниво. Друг пример – планови мерки за намаляване на риска от наводнения за конкретни сгради, което е друг аспект на планирането и контрола.

Прогнозирането на наводнения и изграждането на системи за ранно предупреждение е мярка, важна в световен мащаб, предвид че води до адекватна реакция. Хората са наясно, че предстои наводнение и могат да предприемат конкретни стъпки. Наличието на система, която да предупреждава хората е изключително важно. Конкретен пример бе даден с Обединеното Кралство, където речна долина е разделена на райони, всеки притежаващ собствена система за предупреждение. В интернет или по време на прогнозата за времето по телевизията се показва информация за прогнозиран висок риск от наводнения, т.е има много начини за осведомяване на населението, вкл. и чрез мобилните телефони.

Вторият тип мерки в ПУРН са мерки на ниво РЗПРН, които са специфични.

Изборът на мерки на ниво РЗПРН става в няколко стъпки. На първата стъпка се идентифицират мерки от първия цикъл. Втората стъпка е да се разгледат всички възможни мерки в конкретния РЗПРН и да се използва методът на анализ разходи – ползи и мултикритериен анализ, така че да се установи, кои са с най – голям резултат на съотношението ползи – разходи. В резултат на това се извършва и приоритизацията. След като са подбрани мерките, които преминават тестовете се подреждат по приоритет, за да се знае с коя да се започне. Общ подход за всеки РЗПРН – да се идентифицират конкретните проблеми в РЗПРН и какъв е мащабът на риска от наводнения, в резултат на анализа на риска; да се разгледат мерките от първия цикъл и степента на тяхното изпълнение; въз основа на това се подготвя списък на потенциални мерки, като процесът включва анализ на заливни равнини, разглеждане на източници на замърсяване, които попадат в района; разглеждат се и защитени територии – зоните по НАТУРА 2000; бъдещо развитие на територията, така че в стъпка 1 се изготвя списък от мерки, който преминава към втора стъпка. Говорим както за единични мерки, така и за агрегирани.

На следващата стъпка идентифицираните мерки се оценяват. На първо място чрез Анализ на разходи-ползи (АРП), т.е. всички измерими разходи-ползи като инвестиционни разходи; разходи за експлоатация и поддръжка; периодични разходи, както избегнати икономически щети. Предвид, че много фактори не могат да се представят в парично измерение имаме този Мултикритериен анализ (МКА), включващ оценка на всички неизмерими разходи и ползи като социални последици; последици върху туризма; нарушения на транспорта и услугите; въздействие върху биоразнообразието и местообитанията; последици върху културното наследство. Този резултат се комбинира с икономическият резултат от АРП и по този начин се решава кои са най – подходящите мерки, които да се включат в Програмата от мерки. Този процес ще бъде разгледан още веднъж, малко по – късно в хода на презентацията, каза г-н Рамсботъм. Следващата стъпка е приоритизация на мерките. Критериите, които се прилагат при приоритизация на мерките са 7 на бр. : мащаб на намаления риск; принос към постигането на националните цели; трансгранично въздействие; обща оценка на съотношението ползи- разходи; положително въздействие нагоре или надолу по течението; синергия с други финансови инструменти или инструменти за планиране; време за изпълнение.

В Приложение Е на всеки ПУРН е подробно представено практическото приложение на подхода за разработване на ПоМ за всеки РЗПРН. В таблица са представени различни аспекти – напр. наличието на замърсители, пригодността на заливната зона за водозадържане, цялата информация, приложима за РЗПРН. Могат да бъдат открити и следните карти: разпределението на риска от наводнения като резултат от картирането; карта на зона НАТУРА 2000, която в конкретния случай е по речното корито; анализ на заливната равнина, с оглед на това дали е подходяща за водозадържане. Правят се и някои допускания по отношение на защитните съоръжения или разпространението на риска.

В световен мащаб тенденцията е към използването на природосъобразни мерки. УРН трябва да е естествен процес. В програмата от мерки са включени само такива със средно или високо съотношение ползи – разходи. За всяка мярка е посочен код, разходи, както и типа наводнение, което мярката следва да ограничи, както и резултатът от съотношението ползи – разходи.

Г-н Рамсботъм съобщи, че обобщените резултати за необходимите инвестиции по типове мерки в програмите от мерки показват, че приблизителният общ брой мерки е около 550, от които около 400 мерки са на ниво РЗПРН. Общите необходими инвестиции са 648 млн.лв.

Всеки ПУРН съдържа 13 раздела и 9 приложения. Бе отбелязано, че раздел 7 е изключително важен, защото той включва Програмата от мерки. За 43 мерки за УРН, включени в ПоМ е изготвено допълнително приложение, включващо кратко обяснение за всяка мярка, вкл. снимков материал, за да се гарантира, че всички страни разбират по един и същ начин мярката. Например ако се говори за временна защита или за разглобяема защита, трябва да се знае каква е разликата. Едната има фундамент, а другата се изгражда в момента.

Преминаване от ПУРН към изпълнение. Същинското изпълнение на мерките, и съответно на ПУРН, се предшества от голям обем подготвителни дейности (предварителни проучвания, моделиране, консултации с обществеността), които варират в зависимост от типа на мерките, отбеляза г-н Рамсботъм.

Ако в проекта на ПУРН са включени 2 мерки – нови/надградени защитни стени и резистентност на собствеността, но нямаме достатъчна информация за състоянието и местоположението на защитните съоръжения, не знаем какви са теренните условия, не знаем съществуващите сгради или заинтересовани страни, които ще бъдат засегнати, не знаем дали земята ще бъде достатъчна за изграждане или хората ще бъдат съгласни с идеята, която имаме за резистентността. В тази връзка е необходимо допълнително моделиране – хидроложко и хидравлично, за да може точно да се прецени къде ще бъдат изградени защитните стени; геоложки проучвания, както и проучване на сградите и на условията на терен. Идеияният проект, следва да бъде представен на обществото и да се търси обратна връзка.

Следващата стъпка преди реализацията е осигуряване на необходимото финансиране, за което е необходима обосновка на инвестицията. От общия план, вече се преминава конкретизация на параметрите на мярката - например къде искаме да бъде защитната стена, къде да се изпълни надграждане, кои сгради ще трябва да бъдат „модифицирани“ и т.н.

Г-жа Добринка Караджова (координатор на Обществени консултации при актуализация на ПУРН, МБВР) откри дискусиата и покани участниците, присъстващи в залата и онлайн да се включат в разговора със своите коментари и предложения.

Думата взе г-н **Никола Кърнолски** от „Напоителни системи“ ЕАД – Клон „Марица“. Той поздрави екипа, разработил втория цикъл Планове за управление на риска от наводнения и отбеляза, че представената презентация описва един впечатляващ труд както на екипа, участвал в изработването му, така и на експертите от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, които са подпомагали процеса. Г-н Кърнолски сподели, че е участвал при разработването на първите планове за управление на речните

басейни за периода 2010-2015 г. и затова познава проблемите и трудностите при изработването на един такъв план. Това е един сериозен стратегически инструмент, от който зависи непосредствената работа на басейновите дирекции. Той каза, че при разработването на първите планове за управление на речните басейни не е имало план за управление на риска от наводнения като отделен документ. Този план е бил част от ПУРБ при екстремни условия. Но след като в периода 2006- 2007г. не само в България, но и в цяла Европа се случиха значими природни бедствия с наводнения, през 2007 г. излиза Директива 2007/60 ЕС. На нейна база страните започват да изготвят планове за управление на риска от наводнения. Той каза, че знае от собствен опит, че при изработването на един такъв план не е възможно да се постигне 100% покритие на първоначалните цели, но представеното в презентацията е впечатляващо. Той отбеляза, че се надява този план да послужи в положителна посока при бъдещото управление на риска от наводнения. Според него тези явления ще ни съпътстват, тъй като измененията на климата са реални и ние трябва колкото се може по-добре да сме подготвени и да използваме това, което е изградено като налична инфраструктура и да бъде надградено, за да се минимализират тези рискове. По отношение на басейновите дирекции, г-н Кърнолски каза, че те водят една неравностойна и на много моменти неблагоприятна борба и в резултат много пъти те са виновни, ако нещо не се получи. Той пожела на басейновите дирекции да имат сили и желание за работа, прилагайки този план. Призова за много добра комуникация и разбирателство между органите на държавната и местната администрация, експлоатационните дружества и всички, които по някакъв начин са заинтересовани в този процес.

В дискусиата онлайн се включи г-н **Петър Кемалов** от „Неохим“ АД, който изказа поздравленията си за големия труд на екипа, разработил Плана за управление на риска от наводнения за Източнобеломорски район за басейново управление.

Думата взе г-н **Румен Стойков**, **Предприятие „Язовири и каскади“ към НЕК ЕАД**, който също поздрави екипа разработил ПУРН и каза, че е готов да чака още 10 години, за да изглежда ПУРН така, както е презентирани. Според него този път е хваната есенцията, което зависи от експертите, които са работили. Отправен бе въпрос към г-н Рамсботъм дали знае, че в България по – голямата част от оттока е регулиран посредством различни хидротехнически съоръжения, включително големи язовири, по-малки и средни и т.н. Г-н Стойков отбеляза, че в методиката на национално ниво за оценка на рисковите места за наводнения почти минимално са засегнати участъците и поречията след големите язовирни стени. Той разясни, че опитът от работата му е показал, че поречието не позволява провеждането на висока вълна през язовирните стени. Той уточни, че не говори за разрушаване на язовирни стени или аварии, а за нормална експлоатация с провеждане на висока вълна с определена обезпеченост. Тези

участъци не са разгледани, отбеляза той, а реално при много от големите язовири, поречието не позволява провеждането на висока вълна - не с проектната най-висока обезпеченост 10 000 - годишна вълна, а дори и с много по-ниска обезпеченост и с много по-малки водни количества, заяви г-н Стойков. Според него подобни вълни, теоретично и на практика, е възможно да се случат, затова трябва да има оценка на зоните след язовирните стени, включително и мерки, свързани с осигуряване на необходимата проводимост. Нужно е и много подробно картиране – методика на национално ниво – на инфраструктурата и обектите, които биха били залети при провеждане на висока вълна с нормална обезпеченост при нормална експлоатация. Той даде пример с яз. Копринка, при който е имало случаи при необходимост от провеждане, преливане и манипулации с клапи, на 300 куб.м вода да се залива път от пътната инфраструктура. Според него това трябва да е картирано и подадено като информация. Конкретно за Източнобеломорски район той спомена каскада Арда и яз. Кърджали; каскада Вьча с яз. Кричим. Г-н Румен Стойков заяви, че посоченото е единственото нещо, което според него липсва в изготвените планове за оценка на риска от наводнения.

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) благодари за направения коментар и отбеляза, че въпросът с язовирите е много важен. Язовирите имат голямо въздействие върху заливната вълна, имайки предвид водните обеми, които се съхраняват в тях. Той обясни, че язовирите са взети предвид при изчисленията на оттока при наводненията. За да се знае количеството в РЗПРН, трябва да се разгледа горното течение и при нормална експлоатация на язовирите, изпускането на води се взема предвид, за да не се подцени риска. Освен това, в анализа са включени определен брой язовири, но те не са свързани с големите и средните наводнения, а по – скоро са взети предвид с оглед разрушаване на стени или екстремни ситуации.

Г-н Дарен Лумброзо (МБВР) допълни, че при разработката на плановете са разгледани 58 язовира. Той потвърди, че язовирите са много важни, защото са източник на наводнения. Г-н Лумброзо отбеляза, че е важно те да се разгледат в бъдеще, особено в управлението на извънредните ситуации. Той отбеляза, че работи като технически секретар на работната група на Европейската комисия по наводненията и поради тази причина, на всеки 6 години, има общ поглед върху действията на държавите членки по плановете им за риска от наводнения. Повечето държави-членки не са картирали заплахата от язовири. Всички съзнават риска от язовирите като важен, но все още се работи по този въпрос, заяви г-н Лумброзо. Той подчерта, че в този смисъл България не изостава по тази точка, а напротив – страната ни малко е изпреварила събитията. Той повтори, че в бъдеще, това е въпрос, който трябва да се има предвид.

Г-жа Красимира Янкова, началник отдел „Управление риска от наводнения“, Министерство на околната среда и водите, потвърди, че в тези ПУРН не са разгледани и картирани участъците след големите язовирни стени. Това липсва и на МОСВ от гледна точка на управление на водите, но тези планове са концентрирани в участъците, които са идентифицирани с риск от наводнения и тези участъци са картирани основно при малки язовирни стени, където са идентифицирани технически проблеми и където при високи води би могло да възникне проблем. Г-жа Янкова изрази мнение, че картирането под всички язовири е важен проблем, което в следващите ПУРН най – малко с обща методика и с планиране от гледна точка на най – рисковите, от където да се започне и изрази увереност, че ще се работи в тази посока.

Думата взе **г-жа Светла Иванова, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор.** Тя поздравя за добре свършената работа експертите от Световната банка и Басейновата дирекция. Г-жа Иванова попита дали в другите държави членки има изготвени паспорти на язовирите и как се процедира там с чисто административната част. Вторият въпрос беше насочен към представителите на МОСВ . Тя взе повод за въпроса си от изказването, че в тези планове са картирани основно малки язовири и попита, когато е правена тази оценка по какъв критерии те са подбрани да бъдат включени като техническо експлоатационно състояние, т.е. каква информация и за какъв период е използвана от гледна точка на техническото и експлоатационно състояние на язовирните стени и съоръженията към тях.

Г-н Дарен Лумброзо (МБВР) каза, че състоянието е доста различно в различните държави-членки. Повечето имат каталог или база данни с язовирите си, с описание на язовира, височината на стената и други важни характеристики, като задържани водни обеми. Той повтори казаното в предишното си изказване, че повечето държави членки не са моделирали риска от наводнения от язовири или разрушаване на язовирна стена. Те са се фокусирали върху другите източници на наводнения, започвайки с речни наводнения, които повечето държави-членки са покрили в първия цикъл. Впоследствие разглеждат и други типове наводнения като дъждовните, които не всички са моделирали в първия цикъл, затова са ги разгледали сега, във втория. Моделират се морски наводнения, както и градски дъждовни наводнения. Язовирите са работа, която предстои по отношение на всички държави членки, заяви г-н Лумброзо.

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) каза, че е работил доста по язовирите във Великобритания и Ирланди. Ситуацията е следната, всеки язовир, който има обем над 25 000 кубика има задължителен режим на проверка, за да се осигури неговата безопасност. Процесът на проверката се записва. Освен това има и карти на зоните, които могат да се

наводният, ако се случи нещо. Тези карти са за планиращите в аварийни ситуации, така, че службите, работещи при извънредни ситуации да знаят къде да евакуират хората. Той каза, че Великобритания и Ирландия имат нещо като паспорт, но само за тези язовири, които са над 25 000 кубика. В момента има натиск това да се направи за всички язовири над 10 000 кубика, съобщи г-н Рамсботъм. Той каза, че много хора възприемат регулирането и предотвратяването на наводненията като изграждане на малки язовири. Това, обаче увеличава риска от наводнения, тъй като сами по себе си те са рисков елемент.

Инж. Владимир Кукурин (МБВР) отговори на втория въпрос на г-жа Иванова. Той каза, че една част от малките язовири, включени в анализа, са язовири, които са анализирани още в първия цикъл на прилагане на Директивата. За тях се знае, че няма промяна в състоянието им и те представляват риск от наводнение. Анализът, в рамките на втория цикъл, е разширен с информация за язовирни стени, които са в аварийно и предаварийно състояние. Тези стени не са автоматично включени в РЗПРН, а са анализирани от гледна точка на риска, който биха представлявали. Критериите, по които са анализирани, са дефинирани в методиката за предварителна оценка на риска от наводнения. Евентуалните последици са оценени на предварителен етап на фона на цялостния риск в държавата и по този критерий са дефинирани районите със значителен потенциален риск от наводнения. Язовирите, които са отговорили на тези критерии са влезли в съответните райони, а други не са включени. Това не означава, че няма риск от тях, но са включени само тези, които отговарят на критериите.

Г-н Петър Кемалов от „Неохим“ АД се включи в дискусията онлайн, като заяви, че за да бъде изпълняван плана, трябва да бъдат премахнати няколко големи пречки. Според него, първата пречка пред изпълнението на плана са различните видове собственици в реките – община, напоителни системи, горски фонд, басейнови дирекции и т.н. Според него пречката тук е размитата отговорност. Големите реки, коригираните реки, трябва да се разглеждат като едно съоръжение и да се поддържат като такова от един собственик, който да носи цялата отговорност. Г-н Кемалов попита какви мерки се предлагат за разрешаване на проблема със собствеността и размитата отговорност и как се поддържа корекция на река в НАТУРА 2000.

Думата взе **г-жа Гергана Георгиева, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“**, която потвърди, че собствеността по реките е различна и затова плана се прави на база на съществуващото в момента положение. Тези, които имат собственост, сгради или съоръжения са информирани за рисковете и евентуалните мерки. Целта е планът да предприеме мерки, а картите са показали какви рискове съществуват, така че всеки, който има собственост да може да предприеме съответните

мерки за защита на собствеността си; за защита на околната среда, защото някои предприятия биха могли да създадат предпоставки за замърсяване при наводняване. Г-жа Георгиева изтъкна, че би било добре да има единна собственост по реките, но това не е цел и задача на плана. Не може да се отнема или променя собственост само заради ПУРН, подчерта тя. По-скоро важи обратното – разработването на ПУРН се съобразява с положението и работещите по него се стараят да ангажират всички, които имат отношение към намаляване на риска от наводнения, каза г-жа Георгиева.

Г-жа Красимира Янкова (МОСВ) заяви по отношение на НАТУРА 2000, че в закона има пречки, но целта на изготвените планове основно е защита на населението от наводнения. Обикновено корекциите на реките са извършвани в рамките на населените места, където в повечето случаи, няма НАТУРА 2000, отбеляза г-жа Янкова. Според нея, дори и законодателните пречки в момента не са такива, че да не се поддържа корекцията на реките в урбанизираните зони, където защитата на населението е най-важната задача.

Думата взе **г-н Стоян Димитров, зам. кмет на Община Асеновград**. Той попита къде може да се намери списък с язовирите, включени в плановете и обясни, че община Асеновград има 30 язовира, като част от тях са пренебрежимо малки. Той попита кои от язовирите от община Асеновград влизат в плановете за действие и къде може да се намери детайлен списък кои от тези язовири са включени и кои са извън обхвата.

Инж. Владимир Кукурин (МБВР) отговори, че язовирите могат да се видят в картите, изготвени като резултат от предварителната оценка на риска от наводнение. Той каза, че там има детайлни карти по басейнови дирекции, където са дефинирани районите и източника на наводнение. Той допълни, че ги има публикувани на сайта на МОСВ и на сайта на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“. Там са качени и паспорти на районите, които са дефинирани по басейнови дирекции и там са описани язовирите, които са включени.

Г-н Дарен Лумброзо (МБВР) допълни, че картите на наводненията при скъсване на язовирна стена са в Приложение „Е“, където е извършено и моделирането за язовири.

Г-жа Мария Пирянкова, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, уточни въпроса на г-н Стоян Димитров, че вероятно той се нуждае от списък с язовирите, които са в първа висока степен на потенциална опасност, които попадат в т.7 и които имат пряко отношение към ПУРН. Тя каза, че в бъдеще трябва да се вземе предвид, че класификацията на язовирите е направена само заради ПУРН. Не е направена нито за надзорна дейност, нито за нещо друго. Според нея зам. кметът на община Асеновград е питал точно за тези язовири, независимо дали са малки или големи, защото попадат в

зона, която е рискова. Тя каза, че и язовирите във втора значителна степен, които, ако са единствен водоизточник за дадено населено място, те също попадат в тази зона и трябва да бъдат взети предвид. Това е препоръката на ДАМТН, дори ако на този етап това не може да стане, то на следващ етап задължително да бъде взето предвид. Г-жа Пирянкова съобщи, че са останали само две области, в които класификацията не е приключила и това е пренебрежимо малко. Не настояват всичките 1700 язовира, които са класифицирани в първа висока степен на потенциална опасност да бъдат включени, т.к. това е огромен ресурс, който ще надхвърли бюджета на целия проект. Предлагат да бъдат включени поне тези, които да са отбелязани в т.7 и т.2. Това за Асеновград би било достатъчно, защото от 2001г. досега е имало доста рискови ситуации точно в тази част на страната. Тя каза, че ДАМТН са наясно, че язовирите, които се ремонтират и язовирите в изключително добро състояние никой не може да каже кога ще се получи някаква хлъзгателна повърхнина. Близо 30 години не е имало особено добро поддържане от страна на всички собственици на язовирите и това не може да бъде пренебрегнато.

Думата взе **г-н Пейо Станчев (МБВР)**, който обърна внимание, че както г-н Дарен Лумброзо и г-н Дейвид Рамсботъм са отбелязали, в повечето държави членки, прилагачи Директивата изпълнението е итеративен процес. На този етап на ПУРН е непосилна дейност всичко да се разгледа в такъв мащаб, но със сигурност трябва да се вземе предвид, да се адресира обективно в следващите цикли и да се работи в тази посока, каза г-н Станчев.

Г-н Красимир Стаматов, община Харманли, постави въпроса кой ще изпълнява плана и заяви, че макар да има план, никой не предприема действия по изпълнението му. Корекциите на реките са на Напоителни системи, но нито те, нито другите собственици по поречието предприемат реални действия, каза той.

Г-жа Гергана Георгиева (БДИБР) отговори, че за всяка мярка, която е част от програмата от мерки, е определена отговорна институция или институции. Така лесно може да се види кой има задължение да прави нещо и да се предприемат действия. Планът е стратегически документ, той посочва действията и кой би следвало да ги предприеме. От там нататък започва отговорността на институциите, които трябва да изпълнят това, което г-н Рамсботъм показва в стадия „Подготовка“ и в стадия „Изпълнение на мерките“, каза г-жа Георгиева. Тя заяви, че е работила по първия цикъл на ПУРН и знае, че големият проблем е намиране на финансиране. Финансиране може да се намери чрез оперативните програми, държавния бюджет, Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет и т.н., посочи г-жа Георгиева. Тя отбеляза, че планът, който се разглежда сега е на фаза проект и ще бъде допълнен с ново постъпили предложения от фазата на консултациите до 10.09.2023 г.

След това ще бъде изготвен финален вариант на този план и програма за изпълнението му. За да може да получи финансиране ПУРН трябва да бъде одобрен от Министерския съвет. Когато това стане, ще могат да се искат пари за изпълнение на мерките, посочи г-жа Георгиева. Тя изрази надежда, че ще има много по-добро финансиране, отколкото при първия цикъл на мерките. Г-жа Георгиева отбеляза, че изпълнението на мерките в ИБРБУ е ниско – около 10-12%. Тя допълни, че в първия цикъл са били заложени 700 мерки и е било ясно, че няма да могат да бъдат изпълнени в рамките на първия цикъл. Затова те се прехвърлят. Сега са включени повече зелени мерки, по – малко сиви, т.е. имаме промяна в насочеността на мерките. Всичко зависи от желанието, инициативността и мотивацията на отговорните институции, изтъкна г-жа Георгиева.

Г-жа Кремена Симеонова, дирекция „Управление на водите“, МОСВ, допълни, че съгласно финансовите обосновки, с които са приети плановите документи, компетентният орган трябва ежегодно да залага средства в проектбюджета си за изпълнението на тези мерки. Това е съгласно одобрената финансова обосновка от Министерство на финансите. Г-жа Симеонова отбеляза, че могат да се търсят и други механизми за финансиране като програмите за трансгранично сътрудничество – България – Гърция и България – Турция, Програма „Околна среда“, където през настоящия програмен период ще бъде заделен значителен финансов ресурс, предимно за изпълнението на зелени мерки или за зелена и сива инфраструктура, т.к. страната ни значително изостава в това направление.

Думата взе **представител на община Смолян**, като отбеляза, че презентацията е била изключително интересна и заяви, че има една препоръка към плана. В община Смолян има два язовира, които са прехвърлени към областния управител, но интерес за тях представляват реките. В този район валежите са доста интензивни през цялата година, със заливаеми участъци. На места има изцяло разрушени речни брегове. Миналата година са подали два пъти справка към министерството, с конкретни мерки за участъци от р. Бяла. Представителят на община Смолян поиска допълнително разяснение какво точно включват зелените мерки.

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) обясни, че зелените мерки (в градските райони) включват т.нар. „устойчиви отводнителни системи“. Това е международния термин, който се използва. Това означава да задържаме водата на местата, където пада. Например, чрез понижаване на земното равнище на места, които могат да се използват за рекреация от гражданите при нормални условия, но при валежи да задържат вода. Например ров или канавка, които събират вода от повърхностните отводнителни системи. Това би позволило на водата или да се инфилтрира в почвата, или да остане в тази канавка, докато отmine бурята и поетапно да се отводнява в реките. Ако говорим за

села, където водата слиза от планините, там мерките биха включвали всичко, което може да задържи водата или в самото речно корито или в заливните равнини; мерки свързани със земеползването - когато има растителност, която да задържа водата, това ще намали количествата, които постъпват към населеното място. Има мерки, свързани с подобряване на самите корита, през които преминава водата. Вместо да се поставят бетонни стени, вариант е да се направи разширяване или удълбочаване на коритото, т.е. да се разчисти зона покрай реката и така да се създаде път, по който водата да се оттече. Има и редица други типове мерки, но като цяло това са нещата, които се подразбират като зелени мерки, заяви г-н Рамсботъм.

Г-н Стоян Димитров, зам. кмет на община Асеновград, каза, че в този ПУРН много ясно са разписани мерките и как те пряко биха въздействали по отношение на икономическия ефект. Той помоли представителите на МОСВ, въз основа на наличните средства, да се направи разбивка на мерките, които приоритетно да се финансират, например, първите 10. И когато дойде ред на останалите мерки, по които бенефициент са общините, басейнови дирекции и т.н., да се осигури финансиране и да се обяви, и едва тогава да се изготвят проекти и да се кандидатства. При сегашното състояние на нещата, общините разработват проекти, кандидатстват, но няма финансиране. Когато след 5 години срокът изтече, общините трябва да плащат за изготвяне на нов проект или актуализация. По този начин се получава едно безсмислено разходване на финансов ресурс, заяви г-н Димитров.

Г-н Пейо Станчев (МБВР) поясни, че по отношение на това, което планът дава като резултат, влизат инструментите за Анализ разходи-ползи, заедно с приоритизация, която е базирана на мултикритериен анализ (МКА). МКА обхваща много параметри и позволява приоритизация на мерките по основни критерии като ефективност, ефикасност, мащаб на риска и др. Изискване на самата Директива е при докладване на мерките те да се подредят по приоритет съгласно 5-степенна скала на приоритизация.

Приоритизация е инструмент, който на национално ниво подпомага вземането на решения от отговорните и финансиращите институции.

Г-жа Кремена Симеонова (МОСВ) каза, че част от мерките от първия ПУРН, за които има информация, че са в някакъв етап на изпълнение, са прехвърлени в ПУРН 2022-2027 г. Тя предложи да се продължи първо с реализацията именно на тези мерки. По отношение на другите мерки, които са включени, тя призна, че проблемът с финансирането е сериозен и каза, че МОСВ подготвя официално запитване до Министерството на финансите по повод финансовото обезпечение на мерките от ПУРН 2022-2027 г., защото въпреки предложения от тях механизъм на ежегодно планиране на

средства, и отчитайки, че този механизъм се съблюдава, такива средства за изпълнение на мерките не се осигуряват или ако се осигуряват, те не са в достатъчен размер.

Г-жа Красимира Янкова (МОСВ) допълни, че това, че общините имат готови проекти не е загубено време, тъй като когато се осигуряват средства винаги се подкрепят дейности с готови проекти.

Г-жа Гергана Георгиева (БДИБР) каза, че в програмата от мерки на ПУРН 2022-2027 г. са пренесени някои мерки от първия цикъл, за които има постъпила информация, че са в процес на изпълнение, т.е. има готов проект или е започнало строителството. Тя призова всички отговорни институции, които имат стартирали мерки от първия цикъл и са на някакъв етап, и знаят колко средства са им необходими за финансиране, да изпратят писма до басейновата дирекция. В писмото следва да са упоменати имената на мерките, стадия, до който са стигнали и необходимите финансови средства за довършване.

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) подкрепи казаното от г-жа Георгиева по повод необходимостта от информация за изпълнението на мерките от първия цикъл на ПУРН и помоли, когато се предоставя такава информация, да се дава и карта (когато е възможно), която показва местоположението на изпълнение на мярката. По този начин това място ще може да бъде картирано в интернет платформата. Ще може да се проследи кои са новите мерки и кои са в процес на изпълнение. Г-н Рамсботъм отбеляза, че една от трудностите пред екипа при разработването на ПУРН е била, че е има описание на мерките, но не е ясно къде се прилагат.

Г-н Стоян Димитров, зам. кмет на община Асеновград благодари за отговорите и помоли да се изведе един стратегически документ, в който ясно е казано коя мярка ще се финансира. По този начин отговорните институции, като например общините ще могат да отчетат пред гражданите какво е свършено и какво предстои да се реализира.

Г-н Митко Стойчев, Областна администрация Пловдив, изрази задоволство от качеството на представения план и благодари на екипа на Световна банка, МОСВ, БД и всички останали участници за изготвянето на този документ. Според него този план е нещо съвсем различно и ново от това, което до момента е имало като предходен програмен продукт. Всеки един план, програма с такъв времеви хоризонт е насочен към една цел и във фокусът му стои човека. Г-н Стойчев отбеляза, че на територията на област Пловдив има 320 язовира от първа и втора степен на потенциална опасност, при чието разрушаване може да има и човешки жертви. Той обърна внимание, че обществеността е изключително чувствителна към наводнения, които са от техногенен характер, защото ефектът от тях е много по-голям от естествените. При едно правилно

управление на язовирите, те могат да имат изключително и само полезна роля, заяви г-н Стойчев. С точността на средноседмичните прогнози, язовирите могат да бъдат управлявани така, че с техните ретензионни обеми да доведат до намаляване на високите вълни и при поддържането им в добро техническо и експлоатационно състояние могат да бъдат само от полза, каза още той. Г-н Стойчев заяви, че по отношение на първите ПУРН програмата от мерки е била финансово необезпечена. Всяка година областните управители са изпращали финансови искания за планиране в бюджета на необходимите средства, но отговорът винаги е бил един и същи – че за съответната година такива средства не се планират. Това се отнася и за почистването на речните легла по чл. 140 от закона за водите. Той отбеляза, че имало работна група с председателстване на зам. министрите на МОСВ и МРРБ, но и това не е помогнало за преразпределение на бюджетните средства. В този смисъл, ако всеки план или програма е финансово необезпечен, то той ще остане само пожелателен, заяви г-н Стойчев. Според него трябва да се подходи по един нов начин или поне за тези обекти, които застрашават човешкото здраве, независимо дали методите са структурни или неструктурни. В ПУРН 2016-2021, беше залегнало, което е приложимо и понастоящем като полдери, някои по – меки мерки, свързани с водосбора на реките като например подходящо залесяване, което задържа водата и не позволява пороен характер на заливанията, изграждане на съоръжения за попиване в собствените дворове в населените места, порьозни повърхности, задържателни резервоари. Всичко това са решения за градски условия, заяви г-н Стойчев. Той допълни, че по отношение на полдерите трябва да има и законодателни промени, защото като подход е приложимо. Даде пример с наводненията по р. Стряма от миналата година в гр. Карлово, Калояново и последствията в община Марица. Той каза, че реката е с нерегулиран отток и независимо, че е валило само в горния водосбор на реката, последствия е имало и там, където не е имало никакви валежи - Калояново и община Марица, особено село Трилистник. По отношение на полдерите, даде препоръка да се намери начин да се изградят управляеми полдери в места, които са ниски зони и могат да бъдат заливани и при които няма да има никакви последствия. Заяви, че такива места има, в т.ч. и на територията на обл. Пловдив. Тези управляеми полдери и земите, които ще бъдат залети не са с променено предназначение. Единственото, което трябва да се направи, заради собствениците, е това да бъде отразено в кадастъра. Така собствениците ще знаят, че там не могат да предприемат никакви съществени инициативи и ще могат да засаждат едногодишни култури. При това положение, по схемата полза-разходи, ако се наложи на 10 години веднъж да бъдат залети, е много по-евтино да им бъдат платени, отколкото щетите, които биха били нанесени от скъсване на диги и заливане на населени места. Той каза, че трябва да се помисли за корекциите извън населените места. Те са направени, защото тези реки застрашават населените места. Според него трябва да има много по-лесен режим на поддържане, защото са инженерни съоръжения първа

категория строеж. Те трябва да се поддържат във вида, с който са проектирани, с необходимата хидравлична проводимост. Той отново повтори, че трябва да се преработи и законодателната уредба, защото във фокуса на всичко стои човека

Г-н Дейвид Рамсботъм (МБВР) благодари за добрите коментари за работата на екипа и каза, че в работата си екипът е надграждал постигнатото през първия цикъл. В същото време в първия цикъл е свършена много добра работа и благодарение на това, сега вторият цикъл е такъв. Г-н Рамсботъм призова, ако г-н Стойчев има обмислени предложения за кои области са подходящи полдерите, да ги сподели, тъй като тези предложения биха могли да се включат във финалната версия на ПУРН. Г-н Рамсботъм обърна внимание на целта на срещата, а именно да се получи обратна връзка въз основа на дадените идеи и предложения. Идеята е да се разработи най – добрия възможен план. В проекта на ПУРН има много зелени мерки за област Пловдив, а също така и по отношение на проблемите с отводняването, сподели още той.

Думата взе г-н Румен Стойков (Предприятие „Язовири и каскади“ към НЕК), който постави въпрос във връзка с границите на водните тела. Той се поинтересува дали на национално ниво са определени границите на водните тела и дали са обозначени по съответния нормативен ред. Той изказа притеснение от изказване на басейнова дирекция, че ще се съобразява със съществуващото положение на обекти и незаконно строителство в границите на водните тела, които би трябвало да са публична държавна собственост. Той попита експертите дали нормативно определение с 5% обезпеченост за водните тела в България е адекватно на фона на европейския опит.

Г-н Дарен Лумброзо (МБВР) отговори, че това е труден въпрос. Той поясни, че положението с разрешителните за строеж в заливните равнини е различно в различните държави членки. Например в Германия, където имат много строг подход към устройството на територията, не може да се строи при 1% обезпеченост, т.е. по пътя на 100-годишната вълна. По този въпрос няма никаква гъвкавост. В Обединеното кралство има подход, според който не може да се строи в 5% зона, т.е. 20-годишното наводнение. Често се отказва разрешение и в 100-годишното, въпреки, че подходът на Обединеното Кралство към планирането е по-гъвкав, ако може да се докаже чрез мерки, че конструкцията няма да увеличи риска от наводнение нагоре и надолу по течението. В границите на заливане при 5 % обезпеченост не може да се строи.

Г-н Васил Узунов, директор на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, заяви, че един от проблемите на басейновите дирекции са границите на водните обекти. Той предположи, че може би това е имал предвид г-н Стойков. Изрази съжаление че границите на водните обекти, поради липса на информация, се определят само в

районите със значителен потенциален риск от наводнение. Басейновите дирекции използват тази информация от предишните планове, както и от настоящия план, в случаите когато наистина има инвестиционни намерения за извършване на строителство в границите на заливаемите ивици. За съжаление за всички останали места няма граници на водните обекти, т.е. къде е заливането с 5% например, на места има грешки в кадастъра. Г-н Узунов заяви, че винаги, когато се установява строителство във водните обекти, особено в границите на язовирите, т.е. с кота най-високо водно ниво, БД винаги сезира РДНСК и общините, за да предприемат нужните действия за отстраняване на постройките. В Закона за водите, басейновите дирекции са отговорни за определяне на границите на водните обекти, но за сега няма решение на този проблем. За да се определят тези граници, се изисква сериозно финансиране, геодезически заснемания и т.н. и това също се явява пречка, каза г-н Узунов.

Г-жа Гергана Георгиева (БДИБР) допълни, че предвижданията на картите за обхвата на заливаемите ивици, т.е. 5% обезпеченост, се вземат предвид при изготвяне на общите устройствени планове. Басейновите дирекции съгласуват тези устройствени планове, така, че да бъдат взети предвид рисковите райони и да не се допуска застрояване в тях. Освен това самата програма от мерки съдържа такива, които предвиждат да не се допуска застрояване в районите, в които е установен риск.

Г-н Митко Стойчев (Областна администрация Пловдив) каза по повод въпроса на г-н Стойков, че нормативната уредба много ясно е регламентирала площите, които се явяват принадлежащи земи към реките – това са земите, които се заливат при средновисоки води с повтаряемост веднъж на 20 години. Това приблизително съвпада с 5% висока вълна. Тези земи, съгласно чл. 11 от Закона за водите са част от реките и са публична държавна собственост. Той се съгласи с казаното от г-н Узунов, че липсата на финансиране е причината, поради която директорите на басейновите дирекции не могат да си изпълнят задължението по чл. 155 от Закона за водите за определяне на границите на водните обекти. Принадлежащите земи към язовирите се определят с Наредба №7 за устройство на видовете територии. Там се казва, че принадлежащите земи към язовири и водоеми се определят по мислената линия на най-високото водно ниво, с обезпечение необходимата степен на преливност като височина на преливност. Определянето на принадлежащите земи към водните обекти е много скъпо, защото освен геодезия, заснемане на створове, трябва да се направи хидравлика и хидрология към съответния створ на реката и да се приложат съответните отчуждителни действия, посочи г-н Стойчев.

Поради липса на други въпроси и коментари от участниците в срещата **г-жа Добринка Караджова (МБВР)** даде думата на г-н Васил Узунов за заключителни думи.

Директорът на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ г-н Васил Узунов благодари на всички за участието в срещата и изрази задоволство, че са присъствали представители на голяма част от отговорните за изпълнението на ПУРН институции – общини, областни управи, Напоителни системи. Той припомни, че през месец май ще продължат срещите от обществените консултации за Източнобеломорски район за басейново управление. Срещите започват с р. Арда, следват три срещи за водосбора на р. Марица и на 1-ви юни приключват с р. Тунджа. Г-н Узунов уведоми участниците, че на сайта на басейновата дирекция е публикуван графика на срещите и отбеляза, че в тези срещи ще се влезе в по-големи детайли за приложението на Програмата от мерки. Изрази надежда по време на обществените консултации на ПУРН да се получат адекватни предложения, които да бъдат от полза на екипите от Световна банка, които работят по финалния вариант на плана.